

[Svend Haugaard.]

sådan at det kan være formålstjenligt at fordele bedre, end vi har gjort hidtil.

Det fremgår heraf, at jeg er helt enig i forslagenes hensigt. Spørgsmålet er, hvordan vi så skal løse problemerne. Hvis vi ikke foretager et ret stærkt indgreb i styringen, vil det gå som hidtil: magneten virker fremdeles. Vi har set i en række lande syd, nord og vest for os — også øst i øvrigt — at man har prøvet på mere eller mindre styring, restriktioner for at bremse op for storbyens vækst. Jeg mener, det ville være meget interessant, hvis vi kunne få del i de erfaringer, man har gjort her; selv om de ikke uden videre kan overføres til danske forhold, må vi kunne lære en del af det. Forslagsstillerne har, så vidt jeg kan se, ikke tænkt sig sådanne restriktioner. Jeg mener, vi ikke kan undgå overvejelser om, at det kan være nødvendigt. Jeg synes nok, man kunne ønske sig, at man standsede ved et vist maksimum; visse provinsbyer er efter min mening allerede oppe ved et sådant maksimum, og problemerne vil jo vokse mere end proportionalt med byens vækst.

Det foreslås, at der nedsettes et udvalg til undersøgelse af den skæve fordeling. Jeg mener, denne skæve fordeling er temmelig åbenlys, så der næppe er grund til at undersøge den så forfærdelig meget mere. Det er mere vigtigt at komme i gang med at finde frem til praktiske forslag, og det er jo også udvalgets næste opgave at stille forslag til afhjælpning. Dér synes jeg nok det havde været rart, om man lidt mere håndfast fra forslagsstillerens side havde peget på de midler, der kunne anvendes. Vi diskuterede forleden udflytning af statsinstitutioner, det er en af delene; byrdefordeling kan være en anden; den meget høje skatteprocent, som jo viser sig i den vestlige del af landet på grund af et dårligt skatteunderlag; der er meget samlet i København, som vi alle sammen er med til at betale, og det kunne nok give anledning til, at man skulle se lidt mere på hele byrdefordelingsspørgsmålet. Alligevel venter man jo, at den øvrige del af landet er med til at klare de københavnske trafikproblemer; måske var den allerbedste måde, vi kunne hjælpe hovedstadsområdet hertil, at aflaste for tilvandringen. Trafikudbygningen halter altid bagefter, og man bygger jo ud med trafik, som nogen vil sige

er helt selvfølgelig, dér, hvor befolkningen er, men deri ligger jo ingen styring, for hvis man ikke bygger ud med trafik på de steder, hvor man gerne vil have befolkningen hen, så får man den ikke derhen. Veje og broer er meget afgørende for en industriel udvikling.

Må jeg tage et eksempel: på den forkerte side af Sallingsund ligger Nykøbing Mors. Man har i 30 år diskuteret en bro over Sallingsund. Den er ikke kommet endnu, og der er ikke nogen industriel udvikling i Nykøbing. 20 km derfra ligger der en anden by, Skive, med en meget betydelig industriel udvikling. Dér er trafikforholdene på en helt anden måde i orden, og det er baggrunden for, at der kan ske en udvikling. Jeg tror, det er meget afgørende, at vi er opmærksom på disse forhold.

Der er også egnsudviklingen, som lige er diskuteret, og som jeg ikke her skal komme ind på; turismen spiller en rolle, yderpunkterne i landet har adskilligt at byde på, og det har ligesom i en periode været sådan, at man mente, at turismen først og fremmest skulle trækkes til København.

Også lokale uddannelsesmuligheder spiller en meget stor rolle for en tilvandring til et område. De er afgørende for, at tilflytterne vil flytte derud; derfor gælder det om, at man fastholder de nuværende uddannelsesmuligheder, samt at man skaber nye. Man har hidtil ikke været styrende på dette punkt.

Så er der stedtillægget. Det er jo påvist, at det er så meget dyrere at bo i København, og derfor skal man altså have et stedtillæg dér; i dette dyre område skal man helst have fuld dækning. Det betyder, at man belaster det offentlige budget to gange, først med hensyn til selve stedtillægget og derefter, fordi man bliver på stedet, med ekstraudgifter til trafikudbygning. Jeg vil ikke ligefrem foreslå et omvendt stedtillæg; det kan jo blive lidt af en slags „udstedstil-læg“ som en slags straf, fordi det er en slags straf at skulle flytte ud, og det mener jeg afgjort ikke det er. Men det kunne nok være rigtigt i hvert fald at se på den forskel, der i dag er med hensyn til stedtillæg.

Jeg mener også, der kan være grund til, at vi tager spørgsmålet om udgifterne til forurening og trafikudbygning op: om de ikke i højere grad skulle belaste ikke samfundet som sådant, men de virksomheder,